

## Za Otom Malým

Dňa 15. marca 2016 v bratislavskom krematóriu sme sa rozlúčili s Ing. Otom Malým, s človekom, ktorý pre náš slovenský, ale aj pre bývalý československý jachtársky šport predstavoval jedinečnú osobnosť a reprezentoval dobrovoľného funkcionára osobitných vlastností. Od roku 1955 sa rozhodujúcou mierou podieľal na zabezpečovaní širokých potrieb jeho existencie a rozvoja.

Pri tejto súvislosti považujem za vhodné za oravský jachting i za seba osobne uviesť niekoľko postrehov a to za obdobie, kedy som v tomto športe i jeho orgánoch na úrovni oravskej oblasti, Slovenska i vtedajšej federálnej republiky tiež ako dobrovoľný pracovník pôsobil.

Keď vyslovujem svoje myšlienky a názory z pohľadu Oravského jachtárskeho prostredia a s odstupom viacerých rokov, chcem tým naznačiť, že ide o snahu pozrieť sa na uplynulú dobu v našom športe i na jej dejateľov z určitého nadhľadu. Nielen čo do vzdialenosti od „centra diania“, ale s odstupom určitého času i neúprosného chodu života.

S menom Ing. Ota Malého (Oto M.) je spojená široká a rôznorodá organizačná a trénersko-metodická práca, rozvoja tohoto náročného, pre nás hlavne interesantného športu, na Slovensku ale i v Čechách, tzn. vo vtedajšom federálnom rozsahu. Na Slovensku všade tam, kde vznikali nové, umelé vodné plochy.

Takéto poznanie a konštatovanie si dovoľujem vysloviť na základe toho, že v tom období pomerne silného rozvoja jachtingu na Oravskej priehrade (OP) (v čase najväčšieho rozkvetu fabriky Tesla Orava Nižná), bol som s Otom M. v častom osobnom styku. Bolo to na zasadnutiach SJZ v Bratislave, vrátane sporadického prespávania u nich doma. Ďalej na zasadnutiach v Prahe, kde som zastupoval už na Slovensku vznikajúci námorný jachting (kde českí priatelia veľkou mierou prispeli k vzniku námorného jachtingu na Slovensku, pozri *V. Ľ., S Lodami Životom, Dolný Kubín-Námestovo 2015, str. 141-143*) a samozrejme počas podujatí na OP. Pri pobyte v ich dome, to bol zážitok ako na návšteve v nejakej športovej centrále. Stôl plný jachtárskych dokumentov a častý telefonický kontakt vo veciach aktuálnych potrieb nášho športu doma, ale i v zahraničí. Športovú jachtársku atmosféru dopĺňovali a dotvárali manželka, m.š. v jachtingu Ing. Tonka a vtedy ešte žijúca jediná dcéra, mladučka a skvelá jachtárka Alena.

Túto dobu intenzívneho rozvoja slovenského jachtingu možno charakterizovať aj nasledovne. Rozsiahla práca Ota M. zapadá do činnosti a práce logicky i prirodzene, do mimoriadne plodnej, dnes už ale celkom odchádzajúcej generácie Bratislavsko-Seneckej skupiny. Táto veľmi aktívne pôsobila akoby v druhom slede, ale v rozhodujúcej fáze rozvoja jachtárskeho športu na Seneckých jazerách, a teda na Slovensku. Prvými pioniermi a priekopníkmi boli jednotlivci, pôvodne z iných príbuzných športov. Existuje aj osobitné „historické story“ jachtingu na Seneckých jazerách (*pozri str. 223-226*).

Do tejto generačnej skupiny patria predovšetkým: JUDr. Mojmir Kohut, Ladislav Čada, Doc. Milan Ugroň, Ing. Miroslav Loukota, Ing. Pavol Neupauer (aj s manželkami –

funkcionárkami), všetci už nežijúci, ale aj Alžbeta Horáková, Helena Pospíšilová a Zdeno Ráček. Medzi nimi osobitne vyčnievali Ing. Oto Malý a dnes už 94-ročný „guru“ MUDr. Vladimír Porubský, ktorého doménou bola hlavne v našom športe náročná i komplikovaná rozhodcovská problematika a jej realizovanie i na medzinárodnej úrovni. O týchto, prevažne len zo Slovanu preto, lebo s nimi sme my oravčania boli už od roku 1953 najviac v kontakte. Táto skupina ľudí hlbokého záujmu i potenciálu o rozvoj jachtingu sa možno vytvorila zhodou šťastných okolností, ale pravdepodobne to spôsobila alebo sa pričínala náročná a rozporuplná minulé doba, v ktorej nám bolo načím žiť, pracovať ale i tvoriť. Ona snáď „zapríčinila“, že okolo malej vodnej plochy Seneckých jazier postupne vyrástla tak silná a svojim spôsobom jedinečná generačná skupina rozhladených, v kombinácii vzdelaných a manuálne zručných i mentálne silných jedincov, profesne rôzneho zamerania, vzájomne sa však vhodne dopĺňajúcich. Oni tu o.i. našli možnosť realizácie svojho osobného potenciálu a invenčnosti. Im však treba poďakovať za motiváciu a neskôr za pomoc pri rozširovaní jachtingu všade tam, kde sa na našom Slovensku vytvorili vhodné prírodné podmienky. V tom je aj najväčší „dejinný“ význam tejto generačnej skupiny pre náš šport, kde mal osobitné miesto Oto M. Následne treba uviesť, že okolo jednotlivých vodných plôch (od Senca až po Šíravu a Domašu) vyrástli skupiny zaniatených jedincov, ktorí potom postupne boli ochotní dať všetok svoj um, čas i energiu na oltár potrieb tohto nášho predtým tu nepoznaného športu. Oni sa neskôr podieľali na organizovaní a zabezpečovaní menších ale i väčších jachtárskych podujatí a majstrovstiev a postupne dokázali vychovať aj majstrov tohto športu. Na OP to boli historicky nezabudnuteľné, mohutné Majstrovstvá republiky (federálnych) za účasti všetkých lodných tried naraz, Regaty Tesla Orava, Interregaty a Majstrovstvá Európy 1970 v lodnej triede FINN - juniori a 1999 v lodnej triede VAURIEN. Okrem týchto, osobitne originálny pretek dvoj-kombinácie jachtingu a lyžovania SKI-REGATA ORAVA. Tieto preteky zväčša s medzinárodnou účasťou by sa bez zainteresovanosti a praktickej pomoci najmä Ota M. a MUDr. V. Porubského nedali uskutočniť. Oto M. ako veľký obdivovateľ a milovník Roháčov, prakticky už pripútaný len na lôžko, cez telefón mi doporučoval i naliehal na obnovenie preteku SKI-REAGATA ORAVA, ako preteku Európskej a snáď i svetovej provincie.

Oto M. ako dlhoročný funkcionár čl. i slovenského jachtárskeho zväzu tam zastával veľmi významné postavenie. Osobitne svojším spôsobom sa zapísal do análov histórie čl. jachtingu aj tým, že jemu vlastným spôsobom spájal český a slovenský potenciál nášho športu, najmä jeho osobnosti z oboch strán. Bolo to hlavne v období rokov 1964-1968 keď V. Porubský zastával post predsedu čl. jachtárskeho zväzu a Oto M. post predsedu trénerskej rady. V čl. športe to bolo určitým unikátom a výnimkou. Na strane druhej možno konštatovať, že obaja, ale aj ďalší členovia uvedenej generácie pre svoju odbornú jachtársku zdatnosť a potenciál i oddanosť veci, mali aj na českej strane vysoký odborný i ľudský kredit. V tom čase významnú úlohu pri riešení problematiky i rozvoja čl. jachtingu zohrávali pravidelné preteky na Seneckých jazeroch za účasti pretekárov i funkcionárov z Čiech. Vtedy Oto M. a spol. už tradične zorganizovali neformálne stretnutia a posedenia, doplnené už tradičnými kulinársky skvele pripravenými prerastenými bôčikmi a rebierkami, zalievanými dobrým domácim vínom. Odborné jachtárske debaty obyčajne pokračovali aj pri posedeniach v saune, ukončenými opláchnutím sa vo vode jazera.

V tejto nadväznosti tu vyslovujem svoj názor o určitom „seneckom jachtárskom fenoméne“. Vychádzam pritom zo situácie, že tu na tejto síce malej vodnej ploche ale so skvelými veternými podmienkami (rovinatý terén) sa počas pôsobenia dnes už do nenávratne odchádzajúcej generácie, vyrástla skupina skvelých jachtárskych pretekárov a reprezentantov, prakticky vo všetkých lodných triedach. Získavali tituly Majstrov republiky (federálnej) a Majstrov športu. Rozsiahla organizačno-technická i trénerská činnosť z toho vyplývajúca, to bola tiež parketa Ota M.

Diapazón činnosti Ota M. možno charakterizovať aj nasledovne. Spolu s MUDr. V. Porubským sa vedeli presadiť aj na vtedajšom režimom direktívne zameranom ústredí nášho športu (čsl. zväze jachtingu) v Prahe, na pre nás známej ulici na Na Poříčí 12. Žargónom sme budove hovorili „Barák“. Obaja sa v záujme nášho športu dokázali presadiť, navyše Oto M. mal dobré vzťahy s vedúcimi činiteľmi nášho športu v Poľsku, Maďarsku, Rakúsku, v oboch vtedajších Nemeckých štátoch, ale i vo Švédsku. V týchto zväčša zabezpečoval recipročné vzťahy. Naša a iné posádky potom pri účasti na tamojších pretekoch a Majstrovstvách sveta „so zapožičanými teplákovými súpravami so štátnym znakom z Baráku, s plnou vážnosťou reprezentovali našu vlasť“. Na druhej strane Oto M. pri pretekoch v Senci podľa potreby ochotne vždy pomáhal, s chýbajúcim šeklíkom alebo opravou lode, ubytovaním a podobne. Nielen nám, ale aj ostatným. Taký bol Oto. Všestranný, ochotný, priateľský, znalec našej problematiky a výborný organizátor, Preto svojim spôsobom nenahraditeľný. My, oravčania, obraciame sa preto na „senčanov“ (slovanistov a ostatných) s prosbou a návrhom, aby meno tohto muža vyryli do nejakého kameňa. Najvhodnejšie do nejakého obyčajného balvana, lebo on v našom milovanom športe vyčnieval nad všetkým a nad všetkými. Alebo vzdať mu úctu nejakým iným náležitým spôsobom.

Češť jeho pamiatke.

MUDr. Vendelín Ťažandlák, CSc.